

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

Administrative Factors Affecting Being Professional Learning Community in the Digital Age of Schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2

สุภาวดี ศิริมา¹ ดร.อาคม อึ้งพวง²

Supawadee Sirima¹ Dr.Arkorn Eungpuang²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหารและระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 322 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.90 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บรรยากาศองค์การและภาวะผู้นำทางวิชาการ รองลงมาคือ โครงสร้างองค์การ ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างแรงจูงใจ ส่วนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในยุคดิจิทัล รองลงมา คือ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกันในยุคดิจิทัล และการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ในยุคดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลในยุคดิจิทัล

2. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า จากตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปร มีตัวแปรที่ทดสอบแล้วส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัวแปร เรียงตามลำดับคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสร้างแรงจูงใจและโครงสร้างองค์การ และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.900 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 81.00

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัล

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹Master of Education in Educational Administration Northeastern University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²Course teacher in Master of Education in Educational Administration Northeastern University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: สุภาวดี ศิริมา, siriwadee7@gmail.com

รับเมื่อ 12 มิถุนายน 2565 แก้ไข 25 กรกฎาคม 2565 ตอรับ 27 กรกฎาคม 2565

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the level of administrative factors and the level of being a professional learning community in the digital age of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2 and 2) to study the administrative factors affecting being professional learning community in the digital age of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2. The sample group used in this study consisted of administrators and teachers under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2 with the total number of 322 people. The instrument used was a 5-level rating scale questionnaire with validity coefficient of 0.90. The statistics used to analyze data comprised frequency, percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression coefficient.

The research results were found that:

1. Administrative factors affecting the professional learning community in the digital age of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, in overall and each aspect, were at a high level. The factors with the highest average were organizational climate in the digital age and academic leadership in the digital age, followed by organizational structure in the digital age, the factors with the lowest average were motivation in the digital age. As being professional learning community in the digital age of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, in overall and each aspect, was at a high level, the aspect with the highest average was shared vision in the digital age, followed by support and shared leadership in the digital age and learning and applying knowledge in the digital age, the aspect with the lowest average was the exchange of interpersonal learning in the digital age.

2. Administrative factors affecting being professional learning community in the digital age of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, by stepwise multiple regression analysis, were found that there were 3 tested variables out of 5 variables had relation with statistical significance at .01 level rearranged as follows: Academic leadership factors in the digital age, Motivation factors in the digital age, and Organizational structure factors in the digital age, had multiple regression coefficient of .900, with statistical significance at .01 level, the predictive coefficient or predictive power was 81.00%

Keywords: Administrative Factors, Professional Learning Community, Digital Age

กุ่มิถลั้ง

ยู่ทธศตวรรษชดั 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้กั้หนดวธิ์ยั้ยั้ศนั้ในการพัฒนั้ประเทศตามแผนพัฒนั้การศรชฐกิจและสังคมแห่งชดั ฌบั้ที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ไว้ค่วความว่ “ประเทศไทยมึค่วความมั้นคง มั้งคั้ง ยั้งยั้น เป็นประเทศที่พัฒนั้แล้ว ดั้วยการพัฒนั้ตามหลักปรัชญาของศรชฐกิจพอเพียง” (สำนั้งานคณะกรรมการพัฒนั้การศรชฐกิจและสังคมแห่งชดั, 2559, หน้า 4) สำนั้งานคณะกรรมการการศศึกษาชั้นพื้นฐาน ได้ตระหนั้กถึงค่วความสำคั้ญของยู่ทธศตวรรษชดั เป็นอยั้างมาก เพราะเป็นแนวทางในการพัฒนั้ประเทศที่ยั้งยั้น โดยเฉพาอยั้างยั้งยู่ทธศตวรรษชดั ดั้านการพัฒนั้และเสริมสรั้งคั้กยภาพทั้รพยากรรมนุษย์ ซึ่งเป็นยู่ทธศตวรรษที่เน้นการวางรากฐานการพัฒนั้ทั้รพยากรรมนุษย์ของประเทศชดั อยั้างเป็นระบบ ดั้ยมุ้่งเน้นการพัฒนั้และยกระดับคนไทยในทุกมึติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นทั้รพยากรรมนุษย์

ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยมุ่งหมายให้คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ตีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาคุณธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรมนักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาอาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 8)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินกิจกรรมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ จึงต้องมีการพัฒนาและปรับตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ของมวลสมาชิก ผู้ประกอบวิชาชีพครูของโรงเรียน เกี่ยวกับการดูแลผู้เรียน การพูดคุยกันเพื่อปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนงานทางวิชาการของโรงเรียน แต่เนื่องจากครูส่วนใหญ่ในแทบทุกประเทศมักเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงานของตน ดังนั้นการมีชุมชนแห่งวิชาชีพ เกิดขึ้นในโรงเรียนจึงช่วยคลี่คลายปัญหาดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 73) ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นนวัตกรรมหนึ่งในการพัฒนาครู โดยครู ผู้บริหาร นักการศึกษา ในสถานศึกษามารวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันเพื่อให้บริการคุณภาพพัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนผ่านกระบวนการตามขั้นตอนคือ การสร้างทีม การระบุปัญหาหรือกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย วิทยากรแผนการจัดการเรียนรู้อย่างกัลยาณมิตรจัดการเรียนการสอนโดยมีทีมร่วมสังเกตการสอน และมีภาระสะท้อนผลการสอนเพื่อการเสนอแนะ และปรับปรุงต่อไป

ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมากมาในรูปแบบ การจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากการสอนที่เน้นการถ่ายทอดจากครูผู้สอนสู่ผู้เรียนเป็นการจัดการศึกษาแบบการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้ (Partnering) ทั้งนี้ (วิจารณ์ พานิช, 2556, หน้า 89) ได้วิเคราะห์แนวทางการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า 9 เนื้อวิชา (Subject Matter) ยังคงความเข้มข้นไม่เปลี่ยนแปลงที่แตกต่างคือวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และมีผลงานที่ใช้ได้จริง และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

- 2) ทักษะชีวิต (Life and Professional Skill) ที่จำเป็น คือความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration Skill)
- 3) ทักษะและ ความรักในการเรียนรู้ที่จำเป็น คือ ความรักการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการหาความรู้ ทักษะการเชื่อมโยงและต่อยอดความรู้จากแต่ละสาขาให้เป็นผลงานใหม่ที่มีคุณค่าสูงขึ้น รวมทั้งการระดมสมองจากกลุ่มคนที่หลากหลายและ
- 4) ทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Skill) ผู้เรียนในยุคดิจิทัลควรได้รับการฝึกฝนพัฒนาทักษะนี้ในการศึกษา หาความรู้และใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง และจากการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารหลายอย่างที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของ Hoy and Miskel (2001, p. 16) สรุปไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) บรรยากาศองค์การ 3) วัฒนธรรมองค์การ และ 4) ด้านการจูงใจ เป็นต้น

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จัดการศึกษาภายใต้นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยน่านโยบายเกี่ยวกับการทำสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ไปสู่เขตพื้นที่ให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้พัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้คือยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ จากการศึกษา

สภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาจำนวนมาก ซึ่งแต่ละแห่งมีความพร้อมแตกต่างกัน รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างองค์การที่จะปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โรงเรียนส่วนหนึ่งขาดสื่อการสอนที่มีคุณภาพ ครูขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในองค์กรมีน้อยไม่ทั่วถึงต่อเนื่อง อีกทั้งครูยังมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมากจนทำให้ครูไม่สามารถประสานร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนเป็นต้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

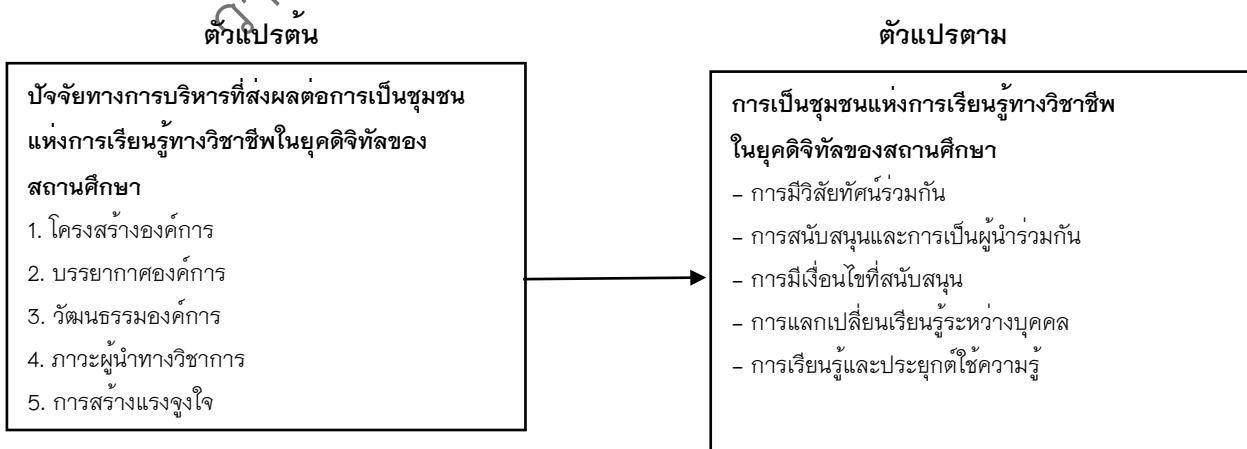
คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยทางการบริหารด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหารและระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยมีผู้บริหาร จำนวน 193 คน และครู จำนวน 1,471 คน รวมทั้งสิ้น 1,664 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 322 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่งหน้าที่ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 37 คน ครู 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถาม เพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) โครงสร้างองค์การ 2) บรรยากาศองค์การ 3) วัฒนธรรมองค์การ 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 5) การสร้างแรงจูงใจ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน 3) การมีเงื่อนไขที่สนับสนุน 4) การแลกเปลี่ยน วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทุกโรงเรียน

3. การเก็บรวบรวม ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

1. ข้อมูลสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลระดับปัจจัยทางการบริหารของสถานศึกษา วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน

3. ข้อมูลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนมีบรรยากาศการทำงานที่ดี มีการทำงานแบบเปิดเผย ยอมรับ และสนับสนุนการทำงานร่วมกัน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ มีเครือข่ายสัญญาณ internet ครอบคลุม และโรงเรียนส่งเสริมบรรยากาศแห่งการค้นคว้า คิดค้นนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ 2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันกำหนดเป้าหมายและความคาดหวังของโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีมาตรฐานการศึกษาที่สูง ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย 3) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ มีกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารจัดการเหมาะกับการบริหารในยุคปัจจุบัน 4) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมวัฒนธรรมให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ตีร่วมกัน เช่น กิจกรรมการนิเทศ/เยี่ยมชั้นเรียน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานของบุคลากร มีกิจกรรมการถ่ายทอดความคิด เป้าหมาย นโยบาย ของโรงเรียนจากรุ่นสู่รุ่น เช่น กิจกรรมคืนสู่เหย้า เพื่อให้เกิดความผูกพันและรักโรงเรียน 5) ปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ มีกิจกรรมประกาศยกย่องชมเชย หรือมอบรางวัลเพื่อประกาศเกียรติคุณแก่ผู้สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีเทคนิคในการจูงใจให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้จนประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ส่วนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนใช้วิสัยทัศน์ร่วมเป็นตัวกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันและอนาคต 2) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกันในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนครูได้เพิ่มพูนประสบการณ์และทักษะการจัดการเรียนรู้

โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนมีระบบเสริมสร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแก่ครูอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 3) การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันเพื่อค้นหาวิธีการหรือแนวทางในการสนองตอบต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะครูร่วมกันประเมินประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของโรงเรียนโดยตรงไปตรงมา 4) การมีเงื่อนไขที่สนับสนุนในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์และความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย โดยมีพื้นฐานจากความไว้วางใจและการยอมรับนับถือกัน และโรงเรียนจัดตารางสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และเกิดการบูรณาการร่วมกันในแต่ละรายวิชา ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนจัดเวลาและเวทีสำหรับส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของครูและบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งโรงเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน อันเกี่ยวเนื่องกับการจัดการเรียนการสอน

2. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า จากตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปร มีตัวแปรที่ทดสอบแล้ว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัวแปร เรียงตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล (X_4) ปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจในยุคดิจิทัล (X_5) และปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การในยุคดิจิทัล (X_1) และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .900 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 81.00 ($R^2 = .810$)

โดยสามารถสร้างสมการถดถอย จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Bata) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = 0.537 + 0.504(X_4) + 0.236(X_5) + 0.135(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = 0.530 Z_{X_4} + 0.283 Z_{X_5} + 0.153 Z_{X_1}$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันมี 2 ปัจจัย คือ บรรยากาศองค์การ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 นั้น มีบรรยากาศที่ทำให้ครูและบุคลากรมีความเอื้ออาทรและมีความเชื่อใจจนกล้าพูดอย่างจริงใจในสิ่งที่ตนคิดและโรงเรียนส่งเสริมบรรยากาศการทำงานให้ครูรัก

ความภูมิใจและผูกพันต่อโรงเรียนและเพื่อนร่วมงาน จึงส่งผลให้ปัจจัยทางการบริหารในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาด้านบรรยากาศองค์การในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกพล อยู่ภักดี (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่าปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิรัชดา ทานิล (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนคือ ด้านบรรยากาศองค์การ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนันทา สุขเยี่ยม (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนคือ ด้านบรรยากาศองค์การ โดยรวมสูงผลอยู่ในระดับมาก และอีกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 นั้น มีการร่วมมือกันสร้างเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน โดยใช้ข้อมูลของผู้เรียนเป็นตัวขับเคลื่อน พัฒนาเป้าหมายและกำหนดความคาดหวังของโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีมาตรฐาน และมีความคาดหวังที่สูงเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียนอย่างเป็นระบบ กระตุ้นครูให้พัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ จึงส่งผลให้ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วาสนา ทองทวีงยศ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอกพล อยู่ภักดี (2560, หน้า 17 - 19) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา สุขเยี่ยม (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งอยู่ในระดับมาก

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นองค์ประกอบแรกของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ถ้าผู้บริหารมีแนวคิดจะสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้จะทำไม่สำเร็จถ้าขาดความร่วมมือจากครูในโรงเรียนที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยพิจารณาเกี่ยวกับข้อตกลงร่วมกันที่จะช่วยให้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารว่าจะทำให้คุณครูมีความเชื่อและค้นหาสิ่งที่คณะครูจะสร้างร่วมกัน จึงส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วาสนา ทองทวีงยศ (2560, 77 - 79) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านการสร้างค่านิยมและการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง

กับผลการวิจัยของ เสาวคนธ์ ฉัตรวิไล (2562, 88 – 90) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงศึกษา พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา มี 3 ปัจจัยเรียงลำดับ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสร้างแรงจูงใจและโครงสร้างองค์การ และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหารอย่างน้อย 1 ปัจจัยส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายผลในแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สูงเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.504 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 นั้น ในปัจจุบันจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการก้าวล้ำเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี ปรัชญาของหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่าง ๆ สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอนที่ทันสมัย ส่งเสริมให้ครูจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านระบบออนไลน์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการเรียนรู้ในอนาคตเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา ทองทวีสิงห์ยศ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธัญพร บุญรักษา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกและส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

3.2 ปัจจัยด้านการสร้างแรงจูงใจ ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สูงเป็นอันดับสอง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.236 ทั้งนี้เพราะว่า สถานศึกษาจัดตั้งอำนาจความสะดวกและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ครบครันและทันสมัย เพื่อให้ครูปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารมีเทคนิคในการจูงใจให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้จนประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และกระตุ้นส่งเสริมให้คณะครูมีการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูผู้บริหารและครูร่วมกันสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ให้เกียรติและให้การยอมรับซึ่งกันและกัน และมีกิจกรรมประกาศยกย่องชมเชย หรือมอบรางวัลเพื่อประกาศเกียรติคุณแก่ผู้สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวคนธ์ ฉัตรวิไล (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการจูงใจส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงศึกษามากที่สุด

3.3 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ในระดับสูงเป็นอันดับสาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.135 ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารจัดการจัดการเหมาะกับการบริหารในยุคปัจจุบัน มีการจัดโครงสร้างการบริหารที่ลดขั้นตอน

การปฏิบัติงานให้มีความสะดวก รวดเร็วและคล่องตัว โดยใช้สื่อสาร online มีการมอบหมายภาระหน้าที่ให้กับแต่ละฝ่ายได้ สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารที่กำหนดไว้ มีกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการจัดระบบ การทำงานโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ทองทวีโยงยศ (2560, หน้า 18) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาพบว่า โครงสร้างองค์การ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับสูง สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของเอกพล อยู่ภักดี (2560, หน้า 29 – 30) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การสามารถ พยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ หนึ่งฤทัย สีหะวงษ์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 พบว่า ด้านโครงสร้างองค์การเป็นปัจจัยการบริหารที่สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับสูง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนันทา สุขเอี่ยม (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นนาท พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนแรก เขต 2 ด้านการสร้างแรงจูงใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาควรมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่องและผู้บริหาร ควรมีเทคนิคในการจูงใจให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้มีประสิทธิภาพสูงและเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

1.2 จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนแรก เขต 2 ด้านบรรยากาศองค์การและด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ มีเครือข่ายสัญญาณ internet ครอบคลุม และส่งเสริมบรรยากาศแห่งการค้นคว้า คิดค้นนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเต็มตามศักยภาพและผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ตอบสนองต่อความต้องการ การเรียนรู้ของครูและผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย

1.3 จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนแรก เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของสถานศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนา ตนเองอยู่เสมอ นำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์ กับคณะครูและนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารด้านการสร้างแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในเชิงคุณภาพโดยเก็บข้อมูลเชิงลึก เช่น จากการสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์

เอกสารอ้างอิง

ธัญพร บุญรักษา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

วาสนา ทองทวีงยศ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์ สร้างห้องเรียนกลับทาง*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พริ้นติ้งแอนด์โปรดัคส์จำกัด.

วิรัชดา ทานิล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุนันทา สุขเยี่ยม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เสาวคนธ์ ฉัตรวิไล. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

หนึ่งฤทัย สีหะวงษ์. (2562). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.

เอกพล อยู่ภักดี. (2560). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. *วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น(ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 5(2) 36 – 45.

Hoy, Wayne K. and Cecil G, Miskel. (2001). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. 6th ed. Mc Graw – Hill International Edition.